

залишилися працювати протягом 1917–1920 рр., був завідувач парку та викладач садівництва Андрій Іванович Мальта.

Щодо подальших віх біографії, можна припустити, що у період реорганізації навчального закладу в Уманський агротехнікум, Андрій Іванович залишив країну. Так, у 1923 р. емігрантське видавництво товариства «Гліксман» у Берліні видало працю А.І. Мальти «Культура земляники і клубники». На жаль, подальша доля Андрія Івановича Мальти не відома.

Таким чином, наявні на сьогодні матеріали недостатньо розкривають діяльність А.І. Мальти з точки зору його педагогічної та наукової спадщини, зокрема, під час перебування в Умані. Однак постать цієї високоосвіченої людини, ученого, педагога, громадського діяча заслуговує на глибоку повагу й пошанування сучасників.

Т.Д. СТРАХОВ (1890–1960) – ЗАСНОВНИК СИСТЕМИ ЗАХИСТУ РОСЛИН В УКРАЇНІ

Гребенюк І.В.

Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН (м. Харків)

Тимофій Данилович Страхов – видатний міколог і фітопатолог, доктор біологічних наук, почесний академік ВАСГНІЛ, член-кореспондент АН УРСР, заслужений діяч науки УРСР.

Наукову діяльність вчений розпочав у 1913 р. студентом-практикантом природничого відділення фізико-математичного факультету Харківського університету у відділі фітопатології Харківської обласної сільськогосподарської дослідної станції (ХОСГДС). Після закінчення університету вчений працює з 1918 р. асистентом кафедри ботаніки і лісівництва Новоолександрійського інституту сільського господарства і лісівництва. З 1919 по 1930 рр. очолював відділ фітопатології ХОСГДС.

Т.Д. Страхов разом з директором ХОСГДС Б.М. Рожественським розробили наукову програму спільної діяльності відділів фітопатології та землеробства. Дана програма стала основою принципово нового напрямку в фітопатології, покладено початок експериментальному вивченню зв'язку рослин, збудників хвороб і агротехнічних заходів вирощування польових культур.

Встановлено, що основним заходом обмеження ураженості хворобами польових культур є правильне їх чергування у сівозміні, розміщення після кращих попередників. Основний обробіток ґрунту, проведений своєчасно, також значно зменшує нагромадження інфекції на полях. За допомогою системи удобрення, що включала внесення як мінеральних та органічних добрив, можливо керувати чисельністю ентомофауни, підвищувати стійкість рослин до пошкоджень, зменшувати втрати урожаю від шкідливих організмів.

Серед основних здобутків вченого розроблена комбінована шкала оцінки ураженості пшениці збудником бурої іржи, що дозволяла враховувати

одночасно як відсоток ураженої площі листа, так і ступінь імунності сорту; обґрунтований десорбційно-газовий метод боротьби з сажковими хворобами зернових культур; встановлені закономірності регресивних змін у паразитних грибів під впливом агротехнічних заходів.

Під керівництвом Т.Д. Страхова діяльність відділу фітопатології мала не тільки наукове, а й практичне значення. З 1925 р. на районних дослідних станціях ним організована діяльність мережі пунктів спостереження з обліку хвороб рослин. Тематику досліджень, методи обліків розробляв вчений, він же і керував дослідженнями. У тому ж році Т.Д. Страхов склав перші методичні рекомендації щодо діяльності мережі пунктів спостереження. У Лівобережній Україні було створено 7 філій відділу фітопатології, що послужило прикладом для організації такої мережі в інших природно-кліматичних зонах України.

У травні 1930 р. відділ фітопатології був реорганізований. Частину співробітників було переведено в Український інститут захисту рослин, заступником директора та завідувачем відділу фітопатології призначено Т.Д. Страхова.

Тимофій Данилович Страхов був фундатором і першим деканом створеного 8 вересня 1932 р. першого в Україні факультету захисту рослин у Харківському сільськогосподарському інституті. Учений розробив оригінальні навчальні курси «Загальна фітопатологія й мікологія і вчення про імунітет» та «Боротьба з хворобами сільськогосподарських культур», які були затверджені як типові для факультету. Він багато часу приділяв організації та вдосконаленню навчально-виховного процесу на факультеті. За роки своєї багаторічної і плідної науково-педагогічної діяльності підготував сотні фахівців із захисту рослин та науковців.

СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА СЬОГОДЕННЯ АГРОХІМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ГРАКІВСЬКОМУ ДОСЛІДНОМУ ПОЛІ

Доценко О.В.

*ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»
(м. Харків)*

Граківське дослідне поле є однією з перших науко-дослідних установ спеціалізованих на агрохімічних дослідженнях, створених на теренах України на початку ХХ ст. Організовано його в 1931 р. Українською філією Науково-дослідного інституту добрив (м. Москва). Згодом (1934) дослідне поле перейшло в підпорядкування агрохімічного відділу Науково-дослідного інституту добрив та інсектофунгіцидів ім. В.Я. Самойлова (м. Москва). Першим його директором і науковим керівником був доктор с.-г. наук, професор Самуїл Моїсейович Гуревич (1897–1984) [1]. Розташоване воно за 60 км на південний схід від м. Харкова і відноситься до Високої провінції Лівобережного Лісостепу України. Ґрунтовий покрив представлений чорноземом типовим на лесових породах. За гранулометричним складом він займає перехідне становище між